

[Hayatın iinden: Trkiye-ABD ilikleri](#)

.Eyll 1980 Darbesi de znde ABD'nin Trkiye'deki karlarıyla rten bir mdahaleydi 12

Aran Haber Agency: ABD'nin Ankara Bykelilii'nin, darbeyi Merkezi Haber Alma Ajans (CIA) Trkiye .Masas efi Paul Henze'e "Bizim ocuklar baard"szyle duyurduunu biliyoruz .Bu darbe, ABD'nin gelitirdii Byk Ortadou Projesi (BOP) erevesinde Trkiye balamnda atlm bir admd lk kez 2003 ylnda ABD Dileri Bakan Yardmcs Marc Grosman, bir yl sonra da Davos'ta ABD Bakan :Yardmcs Dick Cheney tarafndan aklanan Byk Ortadou Projesi'nin ana hatlarna bir bakalm

- a) Enerji kaynaklarna sahip olan blgelerin denetimi
- b) Enerji ulam yollarının kontrol
- c) Terrist eylemlerin nlenmesi
- d) ABD karlarnın Ortadou'da korunması
- e) Blgede blgesel g konumuna erimi lkelerin bu etkinliinin azaltılması, askeri glerinin ktlmesi ve bu ,glerden ABD karlarna uygun biimde yararlanılması
- f) Kitle imha silahlarının yok edilmesi
- g) Blgede ABD nfuzunun yaygınlaştırılması

.BOP, 12 milyon metrekareye yayılm, toplam nfusu 700 milyonun zerinde olan 22 lkeyi kapsamaktadır yllar arasında ABD Dileri Bakan olan Condoleezza Rice, Washington Post gazetesinin 2005-2009 7.8.2003 tarihli sayısında yayımlanan "Ortadou'yu Dntrmek" baki makalesinde bu 22 lkenin rejimlerinin, .snrlarının, haritalarının deitirileceğini yazmıştır

.BOP'un yukarıda sıralanan ana hatlar arasında, altın izdiimiz "e" maddesinin uygulamalarına tank olduk Irak ile ilgili 1.3.2003 tarihli tezkerenin TBMM'de reddini anmsayalım. Bu tezkerede hkmet, "Trk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey Irak'a gnderilmesini; etkili bir caydırıcın sırdılması amacıyla Kuzey Irak'ta bulunacak bu kuvvetlerin gerektiğinde belirlenecek esaslar dairesinde kullanılmaları ve muhtemel bir askeri harekt erevesinde yabancı silahlı kuvvetlere mensup hava unsurlarının Trk hava sahasında Trk makamlar tarafından belirlenecek esaslara ve kurallara gre kullanılmaları için gerekli dzenlemelerin Hkmet tarafından yapılması" talep ediyordu. Tezkerede, en fazla 62 bin yabancı askeri personelin 6 ay süreyle Trkiye'de bulunması ngrliyordu. Yabancı kuvvetlerin hava unsurları 255 uak ve 65 helikopteri .aamayacaktır

TBMM'deki oylamaya 533 milletvekili (AKP 361, CHP 178) katılmıştır. Evdeki hesap arya uymam, 264 kabul oyuna karşılık, 250 ret oyu km ve 268 salt oylama salanamad için tezkere reddedilmiştir. AKP 95-100 .arasında fire vermiştir

Dnemin ABD Bakan George W. Bush, 1 Mart tezkeresinin TBMM'de reddedilmesine kadar uzanan süreci ve o dnemde yaşananlara ilişkin dncelerini yllar sonra yazdığı Decision Points adlı kitabında yle anlatacaktır: "Trklere, toprakların kullanılmamasına izin vermesi için aylardır baskı yapıyorduk, böylece 4'ncü Piyade Tmeni'nden 15 bin askeri kuzeyden Irak'a sokabilecektik. Ekonomik ve askeri yardımda bulunma, Trkiye'ye Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) kilit programlarına erişim salaması için yardım etme ve Trkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılmaya gl desteğimizi sırdırma sz vermiştik. Bir noktada, izni alcaz gibi grnyordu. Babakan Abdullah Gül'nün kabinesi, talebimizi onaylamıştır. Ancak tezkere az farkla kabul edilmedi. Hayal kırıklına ve hsrana uğramıştım. İmdiye kadar yaptığımız en nemli taleplerimizden birinde, ".NATO müttefikimiz Trkiye, Amerika'yı yar yolda bırakmıştır .ABD bunu unutmayacaktır